

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 11, Safari za Ibrahimu

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Somo la 11 linahusu safari za Ibrahimu. Utakumbuka kwamba mapema katika vikao, nilizungumzia jinsi safari zake halisi za kimwili kutoka sehemu moja hadi nyingine zilivyoakisi sitiari ya safari zake za kiroho. Na tunapofuatilia safari zake za kimwili, pia zitalingana kwa sehemu na viwango vyake vya juu vya kiroho na viwango vyake vya chini vya kiroho.

Ili kuthamini safari zilizosimuliwa katika sura ya 12, 13, na 14, tunataka kukumbuka kwamba kuna ahadi za agano ambazo Mungu alimpa Ibrahimu, sura ya 12, mstari wa kwanza hadi wa tatu. Tumerejea kifungu hicho mara kadhaa, lakini hatujaweka msingi wa somo letu kuu katika kifungu hicho, na tunataka kufanya hivyo leo. Kwa hivyo, ukiangalia nami katika sura ya 12, mstari wa kwanza hadi wa tatu, nitajadili, lakini kumbuka kwamba katika sura ya 11, mstari wa 27, tuna msemu unaosema, huu ni simulizi au nasaba ya Tera.

Na kisha inaanza kuzungumzia familia ya Tera na, hasa, Abram, ambaye baadaye ataitwa Ibrahimu katika sura ya 17. Kuna mambo mawili ambayo utahitaji kuyakumbuka unaposoma sura ya 12 hadi 14 na zaidi. La kwanza linapatikana katika mstari wa 30.

Sasa, Sara, huyu ni mke wa Abram, alikuwa tasa. Hakuwa na watoto. Na kisha jambo la pili linamhusu Lutu.

Katika mstari wa 31, tunajifunza kwamba Tera, mzee wa ukoo, alimchukua mwanawe, Abram, na kisha mjukuu wake, Lutu, ambaye atatambuliwa kama mpwa wa Abram. Ataendelea na Abram na kwenda Kanaani. Tukizingatia mambo hayo mawili, tunafikia wito wa Abram.

Hapa tuna ahadi. Utakumbuka kwamba Ibrahimu alisafiri kutoka Uru katika Wakaldayo, eneo ambalo ni Kusini mwa Iraq, kusini mwa Babeli ya kale. Alienda chini ya uongozi wa baba yake, Tera, na ukoo wa Tera hadi Harani, iliyoko Kusini-mashariki mwa Uturuki.

Safari kutoka Uru hadi Harani, ambayo pia iko karibu sana na mpaka wa Shamu, ni kama maili 600. Na hiyo ndiyo muktadha wa kuelewa agizo hili la Ibrahimu, ahadi na ahadi hii ya agano ambayo Mungu amempa Ibrahimu. Safari ambazo tutazipata kutoka Harani hadi sehemu ya kati ya Kanaani, Kanaani ya kale, ni kama maili 400.

Kwa hivyo, hebu tukumbuke sasa kwamba tunapofuatilia safari za Abram, tunaanza katika sura ya 12, mstari wa kwanza, ambapo inasema, "Toka katika nchi yako, watu

wako," na nyumba ya baba yako, " uende mpaka nchi nitakayokuonyesha." Katika tukio la awali, nilitaja jinsi tunavyopata kilele cha safari ya kiroho ya Ibrahimu katika sura ya 22, ambapo vile vile, una lugha ya Mungu akimwagiza Ibrahimu kukaa, kukaa, kwenda nchi ya Moria na huko kumtoa mwanawe, mwana wake wa pekee wa ahadi, na kwamba atamwonyesha pa kwenda. Kwa hivyo hiyo ndiyo lugha ya sura ya 12, mstari wa kwanza. Na hizo ndizo mwisho wa safari ya Ibrahimu kiroho.

Kwa hivyo, hebu tuangalie ahadi hizo. Kwanza, tuna, "'Acha nchi yako iwe nchi.'" Hiyo ndiyo ahadi ya kwanza. Atampa nchi.

Ibrahimu hajui anakokwenda. Ibrahimu, kwa imani tu, anategemea neno la Mungu lililonenwa. Kwa kweli hana ramani nyingine zaidi ya jambo hili muhimu sana, na hiyo ndiyo ramani ambayo Mungu atamwonyesha.

Na angalia hasara, kuondoka kwenye sehemu ya nyuma ya maisha yake, eneo la starehe. Kwanza, ataondoka katika nchi anayojua na anayojua huko Harani. Na kisha inazungumzia watu wako.

Hiyo ni marejeleo ya ukoo wake. Na kisha nyumba ya baba yako. Hiyo itakuwa familia ya Tira.

Kwa hivyo, miduara hii mitatu yenye msongamano, moja pana zaidi ni ardhi, inayofuata ni ukoo, na kisha ya tatu, iliyo karibu naye, familia yake ya karibu. Kisha tuna, nitafanya, katika mstari wa pili. Kuna mfululizo wa Nita, nitasisitiza kwamba hili limeanzishwa na Mungu, na yeye ndiye atakayetekeleza hili.

Kwa hivyo, ni ahadi ya njia moja. Mungu anampa Ibrahimu ahadi hizi. Haitegemei ahadi, bali Abrahamu, zaidi ya ukweli kwamba anaitikia, na kwa kusafiri hadi nchi hii isiyojulikana, anaonyesha kwamba ana imani.

Amepokea neno kutoka kwa Bwana na ameweka imani yake ndani yake. Nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa. Sasa, hilo linamaanisha, bila shaka, idadi ya watu.

Haionekani kama yenye matumaini makubwa, sivyo? Kwa kuwa mkewe ni tasa na hakuwa na watoto. Kwa hivyo hapo hapo, tunapaswa kuelewa kwamba Mungu anatoa ahadi ya nchi ambayo haoni na ya uzao ambao bado hajauona. Anaendelea kusema katika mstari wa pili, nami nitakubariki.

Baraka hapa katika Mwanzo inarejelea uzao na pia ustawi au utajiri. Na ingawa inazungumzia utajiri halisi wa kimwili wa Ibrahimu, ina maana ya kiroho kwa sababu baraka inahusiana na neema ya Mungu. Na Ibrahimu atajifunza kupitia njia mbalimbali anazokutana na Mungu kwamba Mungu ana mawazo yake kuhusu baraka inayopita wakati na nafasi.

Ni baraka ya kiroho. Hili linazungumziwa katika Agano Jipya katika sura ya 11, ambapo linazungumzia jinsi Ibrahimu alivyomwamini Mungu. Na kwa imani, alikuwa akiutafuta mji usiojengwa kwa mikono ya wanadamu, bali uliojengwa na Mungu.

Kwa hivyo tuna ahadi hizi tatu: nchi, watu, na kisha ustawi. Kipimo cha ustawi hakipaswi kueleweka. Ikiwa utakuwa na taifa ambalo litaathiri mataifa mengine, taifa hilo lazima lipanuke na kukua katika uzao na pia katika utajiri wa kutosha kuendeleza taifa la watu.

Kisha tunaona kwamba katika sura, au tuseme mstari wa pili, Mungu anasema, Nitalikuza jina lako. Kinachoonekana hapa ni kwamba Mungu, na tena, njia mbalimbali ambazo Ibrahimu anaingiliana na makundi mengine ya watu, zitakuwa na sifa ya kimataifa. Matokeo yake ni kwamba ataweza kushawishi makundi mengine ya watu na kuwaonyesha upendo wa Mungu na ambaye ndiye Mungu mmoja wa kweli wa Ibrahimu na familia yake ili wao pia waweze kuingia katika baraka ambayo Mungu amewaahidi watu wote.

Tukiendelea na kifungu cha mwisho, nawe utakuwa baraka. Sasa, hapa tuna mwelekeo wa ahadi. Tunahama kutoka kwa Ibrahimu mtu hadi nje, tukijigeuza nje kwa makundi yote ya watu.

Kwa hivyo ndivyo atakavyokuwa funeli, njia ambayo Mungu ataleta baraka kwa watu wote. Mstari wa tatu unaelezea kwamba njia ambayo watu wote wataingia katika baraka hii inategemea uhusiano wao na Ibrahimu, ambayo ni sawa na kusema uhusiano wao na Mungu wa Ibrahimu, Mungu mmoja wa kweli wa Israeli. Kwa hivyo, la kwanza, nitawabariki wale wanaokubariki.

Unaona, huo ni uhusiano sahihi na Ibrahimu. Huyo ni mtu anayempendelea Ibrahimu. Huyo ni mtu anayeingia katika uhusiano wa amani na Ibrahimu.

Huyo ni mtu anayefurahia kibali cha Mungu wa Ibrahimu. Na inaendelea kusema kinyume chake, na yeyote anayekulaani, nitamlaani. Laana hapa haina uhusiano na uchawi; badala yake, laana hapa ni kinyume cha baraka.

Na hiyo ndiyo kukataliwa kwa Ibrahimu. Na kwa kufanya hivyo, kumkataa Mungu wake. Katika mazingira hayo ya kale, ikiwa una mtu anayekupinga, basi inaweza kuwa, na kwa kawaida ilikuwa, uhusiano wa uadui.

Na kisha kuna hitimisho. Watu wote duniani watabarikiwa kupitia wewe. Hii inafuata kwenye Meza ya Mataifa katika sura ya 10 na Mnara wa Babeli.

Unakumbuka, Babeli ni jaribio la watu waliokusanyika pamoja kunyakua mamlaka ya Mungu, kujipatia jina, sifa. Na kwa sababu ya hofu yao ya kutawanyika, walikusanyika pamoja, wakitetea kiburi chao, maendeleo yao ya kiteknolojia, na kujenga Mnara wa

Babeli na jiji la Babeli. Lakini Mungu aliingilia kati kwa sababu ahadi hiyo inahusiana na kueneza na kutekeleza utawala wa eneo na ardhi juu ya dunia.

Kwa hivyo, lazima waenee ili waingie kwenye baraka. Kwa hivyo, anachanganya usemi wao. Wanatawanyika.

Na sasa tuna kikwazo cha kushinda na watu kwa sababu ya mkanganyiko wa lugha yao. Lakini dawa ya Mungu kwa hili ni kuunda taifa, taifa jipya kwa kumwita na kumwezesha Ibrahimu kuunda taifa la Israeli. Ndiyo maana Israeli itakuwa baraka.

Hii ndiyo njia ambayo Mungu atafunua makusudi yake ya ahadi na baraka za wokovu kwa watu wote. Hii basi inatuandaa kwa sasa safari za Ibrahimu na safari yake. Mstari wa nne ni mstari wa kuvutia ambao unaweza kupuuzwa kwa urahisi.

Na hiyo ni kwa sababu inasema tu, hivyo Ibrahimu aliondoka. Lakini hilo ndilo neno lile lile katika Biblia ya Kiebrania linalopatikana katika sura ya 12, mstari wa kwanza, ambapo linasema, ondoka, Ibrahimu aliondoka. Hii inaonyesha mara moja kwamba Ibrahimu alionyesha imani imara inayoendelea katika neno la Mungu.

Katika mstari wa nne, inasema kwamba aliondoka kama Bwana alivyomwambia na akashirikiana naye. Abramum alikuwa na umri wa miaka 75. Sasa, hilo ni jambo muhimu pia kwa sababu tutajifunza kwamba itachukua miaka mingine 25 kabla ya kupata mwanawe anayeitwa Isaka, ambaye atakuwa mpokeaji halali wa baraka ambayo imeahidiwa kwa Ibrahimu.

Kwa hivyo, katika kipindi hiki cha miaka 25, Ibrahimu ataona miaka ikipita, ikipita, na bado hakuna uzao wa ahadi kulingana na mapenzi na kusudi la Mungu. Sasa, Ibrahimu atakuwa na mapendekezo kadhaa kuhusu jinsi ya kukwepa ahadi na baraka hii ya asili. Na tutaona jinsi hii inavyofanya kazi yenyewe.

Sasa, Abramum alipoingia katika nchi hiyo, tuna maelezo yanayoanzia mstari wa sita katika maeneo mbalimbali aliyokwenda. Shekemu, imetajwa kwanza. Shekemu iko kama maili 35 kaskazini mwa Yerusalemu.

Huko alimjengea Bwana madhabahu. Inapendekezwa sana kwamba popote alipoenda, huu ndio ulikuwa muundo wake. Angeishi katika miji iliyoko karibu.

Kisha angemjengea Bwana madhabahu na kumwabudu Bwana. Tena, ishara ya imani yake na tumaini lake kwa Mungu na kwamba Mungu atamtunza, kwamba Mungu atamlinda katika eneo hili la uadui. Kisha, tunaona kwamba anaenda Betheli.

Betheli huko Ai, hatujui wapi pa kuitambua Ai haswa, lakini lazima iwe karibu na Betheli, ambayo iko kama maili 16 kaskazini mwa Yerusalemu. Na hapo tena,

anajenga madhabahu, anamwabudu Bwana. Tunapofika sura ya 12, na tunapoangalia mstari wa 10, angalia kwamba inasema kwamba kulikuwa na njaa nchini.

Hii ndiyo sababu ya kuondoka kwake kutoka nchi ya ahadi, kwenda Misri. Misri ilikuwa kikapu cha mkate cha Mashariki ya Karibu ya kale. Misri ilikuwa na njia inayoweza kutabirika zaidi kupitia sheria ili kuzalisha chakula.

Kwa hivyo, tunajua kwamba katika Mwanzo, kuna nyakati ambapo njaa hupatikana, na baba za Israeli walishuka tu kwenda Misri. Waliposhuka kwenda Misri, wangepitia Negevu, ambayo imetajwa katika mstari wa tisa, ambayo ni neno la Kusini. Hili ni eneo la nyika.

Kisha wangeingia Misri na kuwanunulia chakula. Sasa, njaa haikuwa jambo la kawaida Kanaani kwa sababu ya mvua ndogo mara nyingi na pia mvua ndogo. Na pia kungekuwa na tauni na kwa pamoja kungekuwa na changamoto kubwa kwa watu kujikimu katika nchi hiyo.

Sasa, angalia inasema kwamba alishuka hadi Misri katika mstari wa 10. Sura ya 13, mstari wa kwanza inaanza kipindi kipya, na inasema katika mstari wa kwanza, kwa hivyo Abram alipanda kutoka Misri hadi Negevu, naye atarudi nyuma. Tunapoangalia safari za Abram katika tukio hilo huko Misri, tutapata ulinganifu wa ajabu, na hii lazima iwe ya makusudi kwa upande wa mwandishi wa Waebrania kwamba kuna njaa pia wakati wa familia ya Yakobo, baba wa makabila 12 ya Israeli.

Yupo Yusufu, ambaye anauzwa utumwani Misri, anapanda hadi nafasi kubwa yenye ushawishi katika nyumba ya Farao, na ana uwezo wa kuwapokea Yakobo na ndugu zake na kuwapa nafasi. Tunaambiwa katika sura ya 15 kwamba miaka 400 baadaye, wazao wa Yakobo walianguka utumwani chini ya mkono mzito wa Farao na kwamba Mungu alimtuma Musa kuwatoa na kuwaokoa. Kwa kufanya hivyo, watu wa Misri, baada ya mapigo 10, wanataka Waebrania hawa waondoke ili wawapatie dhahabu na fedha.

Na kwa hivyo tutaona vivyo hivyo vikitokea hapa: utakapoondoka Ibrahimu na familia yake, atawezeshwa na kutajirishwa na Farao. Hoja yangu ni kwamba watu wa Israeli waliposoma hadithi hizi za awali kuhusu mababu zao, wangeweza kujiona katika hadithi hizi, kwamba kuna uhusiano kati ya Mungu wa mababu zao na Mungu wao wenyewe anayewaokoa na kuwawezesha kuingia katika nchi ya ahadi. Naam, kinachofanya kazi hapa ni kwamba katika Mashariki ya Karibu ya kale kulikuwa na heshima kwa mke wa mtu.

Kulikuwa na kanuni za maadili kwamba mtawala au mwanamume hangemchukua mke wa mwanamume mwingine kinyume cha sheria. Kwa hivyo, ili kurekebisha tatizo hilo, wangemuua mume, na kumwacha mwanamke huyo aachiliwe huru kwa ajili ya ndoa ili amchukue kama mke. Sasa, Ibrahimu alijua hili vizuri sana.

Na tunaposoma sura ya 20, ambapo Ibrahimu anafanya tena mkakati uleule kwa kudai mkewe, Sara, kuwa dada yake, tunaambiwa hapo, Ibrahimu akizungumza na Abimeleki, wakati huu mfalme wa Wafilisti huko Gerari, kwamba hii ilikuwa tabia yake, hii ilikuwa desturi yake. Kwa hivyo, hatuna matukio haya mawili tu katika sura ya 12 na 20, lakini kwa hofu ya maisha yake, alicheza kama mfalme mtawala wa eneo hilo, katika kesi hii, Farao, kwa kudai kwamba Sara ni dada yake. Naam, kuna mvuto kwa Farao kwa sababu ya uzuri wake.

Na anamwongeza kwenye kundi lake la wanawake. Sasa, linapokuja suala la kundi la wanawake, hakika tunawafikiria wake wengi na wenzi wengi wa ngono. Na katika utamaduni wetu leo, mara nyingi tunapewa, vema, hili lazima liwe kwa sababu za ngono hasa.

Naam, ndiyo, hakuna shaka kwamba kuna hamu ya mahusiano ya kimapenzi. Aina ya anasa, lakini ilikuwa ni kujenga sifa na nguvu ya nyumba ya mfalme kwa kukusanyika katika nyumba ya wanawake na kupata watoto wengi kupitia wanawake wa nyumba ya wanawake. Pia, tunajua kwamba kulikuwa na hamu kwa upande wa watawala kuoia binti muhimu na wengine wa wale walio katika mahakama za wafalme wengine, wafalme wengine, na watu wengine matajiri.

Kwa hivyo hilo ndilo linalofanya kazi hapa. Tishio linalokuja akilini mwako mara moja ni kwamba ikiwa Sara katika nyumba hii ya wanawake atapata mimba, basi swali litaaulizwa: baba ni nani? Na litaathiri ahadi ambayo Mungu amempa Ibrahimu, ambayo tutaona ni kazi ya miujiza kwa upande wa Mungu katika maisha ya Ibrahimu na Sara kwa ujumla itahusishwa na nguvu za Mungu na upendo wake wa kuchagua kwa Ibrahimu na zaidi kama tulivyoona kwamba Ibrahimu atakuwa shahidi, chombo cha baraka za Mungu kwa makundi yote ya watu. Kwa hivyo, ilitishia ahadi ambazo Mungu alikuwa nazo kwa Ibrahimu na mpango aliokuwa nao wa kuona watu wote wakija kupokea baraka.

Kwa hivyo, ili kuzuia hili lisitokee, mstari wa 17, lakini Bwana alimsababishia Farao magonjwa makubwa. Hatujui hasa ni nini. Kwa njia fulani, ni kukatiza mwendo wa kawaida wa mahusiano ya ngono.

Hili lingekuwa kweli kwa Sara katika nyumba ya Farao. Bila shaka, hili lingekuwa janga kubwa kwa sababu kupitisha urithi wa nasaba kungekuwa muhimu sana akilini mwa Farao na kwa taifa la Misri kwa ujumla. Naam, anajifunza kuhusu udanganyifu huu, na kwa hivyo anampinga Ibrahimu kuhusu kwa nini angemdanganya kwa njia hii.

Tutakapofika kwenye sura ya 20, tutagundua kwamba katika simulizi hili sambamba, Abimeleki, mfalme wa Wafilisti huko Gerari, anaota ndoto, na Mungu anamtokea na kumwonya mapema kwamba angempeleka Sara kwenye nyumba yake ya wanawake.

Kwa hivyo, je, hili lingeweza kutokea Misri? Hatujui kwa uhakika, lakini huenda ikawa hivyo. Kisha jibu la Farao ni kumfukuza.

Sasa, katika mchakato wa kumchukua Sara kutoka kwa Abramu, anamtajirisha Abramu. Anamtajirisha kwa utajiri wa kifedha na pia kwa vitu vingine kama vile ng'ombe na kadhalika. Na hivyo, anafukuzwa.

Sasa ni maoni ya kusikitisha kama nini sasa kuhusu Ibrahimu ambaye alianza kwa nguvu sana katika imani yake, kwa nguvu sana katika ibada yake, akipinga vikali ushirikina wa zamani huko Uru na Harani na ushirikina wote uliokuwa sifa ya Kanaani ya Mashariki ya Karibu ya kale na pia huko Misri, alipinga yote hayo. Na bado hapa tunamwona akijikwaa kwa sababu ahadi inasema kwamba yeyote akubarikiye atabarikiwa. Mtu yeyote akulaaniye atalaaniwa.

Kwa uwazi, hii ni kumkataa Ibrahimu. Ni laana dhidi ya Ibrahimu na Mungu wake. Kisha, katika sura ya 13, tunahamia kwa Ibrahimu na Lutu.

Lutu aliandamana na Ibrahimu na yeye pia akawa mtu tajiri sana. Tazama mstari wa pili unasema kwamba Ibrahimu alikuwa tajiri sana kwa mifugo, fedha na dhahabu. Nadhani hiyo ndiyo aliyopokea kutoka kwa Farao na pia Lutu anakuwa tajiri sana, lakini kuna mvutano kati ya uhusiano wa mjomba na mpwa.

Na hii inahusiana na wingi wa ustawi ambao kila mmoja anapokea. Na kwa hivyo kuna ugomvi unaotokea kuhusu haki za ardhi na kulisha mifugo na ng'ombe wao wengi wanaoongezeka. Na kwa hivyo tunaambiwa katika mstari wa saba wa sura ya 13 kwamba ugomvi ulizuka kati ya wachungaji wa Ibrahimu na wachungaji wa Lutu.

Kisha tuna taarifa hii ya ziada. Wakanaani na Waperizi pia walikuwa wakiishi katika nchi hiyo wakati huo. Tumeambiwa kuhusu hili tayari katika sura ya 12, mstari wa sita.

Wakati huo, Wakanaani walikuwa katika nchi hiyo. Kwa nini kutaja ni nani anayeishi katika nchi hiyo? Naam, kwa sababu ni mazingira ya uadui na kuna utegemezi kwa Ibrahimu, na Ibrahimu, kwa Mungu kumlinda. Na kwa hivyo ni kujishinda kwa familia kugawanyika na kuwa na msugvano wa ndani wakati kuna vitisho vinavyowezekana kutoka kwa Wakanaani na Waperizi.

Tunajua kitu kuhusu Wakanaani na Waperizi; hatujui chochote. Na kuna makundi kadhaa ya watu yatakayotajwa njiani. Na baadhi yao tunawajua na mengine hatuwajui.

Jambo kuu ni kwamba wanamtegemea Bwana awategemeze. Sasa, Abramu, nadhani amejifunza kitu kutokana na uzoefu wake wa Misri kwa sababu kitendo cha rehema

na neema kubwa huongezeka, anamwambia Lutu mdogo, anasema, tusigombane. Unaweza kuchagua sehemu yoyote ya ardhi unayotaka.

Na kwa hivyo, tunaona kwamba Lutu anapingana na jibu la neema la Ibrahimu kwa ugomvi kwa sababu alikubali ombi la Ibrahimu na kujichagulia nchi iliyo bora zaidi. Na kwa hivyo, tunaanza kusoma katika mstari wa 10, Lutu alitazama huku na huku, akaona bonde lote la Yordani lilikuwa na maji mengi kama bustani ya Bwana, kama nchi ya Misri kuelekea Soari. Hii ilikuwa kabla Bwana hajaharibu Sodoma na Gomora.

Tutajifunza kuhusu maelezo ya uharibifu wa Mungu kwa sababu ya uovu, uovu, na uovu usioaminika. Itakumbusha kile kilichotokea kilichosababisha gharika. Katika hali hii, itakuwa Mungu akinyesha moto na uharibifu juu ya miji ya uwanda.

Miji ya uwanda ilikuwa miji mitano iliyounganishwa kwa karibu, na miwili kati ya hii, Sodoma na Gomora, ndiyo iliyokuwa maarufu zaidi. Sasa, tunachopata hapa ni marejeleo ya uzuri na riziki ya Mungu iliyotokea bustanini. Na pia, jinsi Misri yenyewe ilivyokuwa nchi ya ustawi mkubwa na riziki pamoja na vyakula vyake.

Lakini marejeleo hapa kuhusu kile kitakachotokea Sodoma na kwamba Lutu alichagua kuishi ndani ya mazingira yao chini ya ushawishi wao yanatuonya sisi wasomaji kwamba Lutu anajishughulisha na faida na ustawi wake mwenyewe. Unaposoma Mtume Paulo, anayezungumzia uchoyo, anasema katika Wakolosai sura ya tatu kwamba wale ambao wamekuwa Wakristo lazima waache mtindo wa maisha wa zamani, mtu wa kale, na kuchukua maisha mapya, maisha mapya katika Kristo Yesu, mtu mpya. Katika kuelezea uovu wa mtu wa kale, anarejelea uchoyo na kuutambua kama ibada ya sanamu.

Lutu alikuwa mtu mwenye tamaa sana ambaye angeanguka kwa kiasi fulani chini ya uchawi wa utajiri mkubwa na ustawi wa miji ya uwanda. Na inatambulika kama ibada ya sanamu. Sanamu hiyo ni nani? Lutu mwenyewe.

Ibada yake ya sanamu ni ya ubinafsi, ya kujihudumia, na ya ubinafsi. Na ya kutisha sana, tunapozingatia kwamba Mungu amewaita Ibrahimu na urithi wa Ibrahimu wamwabudu Mungu, si sanamu, si miungu ya uongo, bali Mungu mmoja wa kweli ambaye ameahidi baraka na ulinzi. Hapa, Lutu anatumia fursa ya kujitukuza.

Kama ilivyotokea, Mungu anamwambia Ibrahimu, sasa, Ibrahimu, nataka kukuhakikishia tena kwamba ahadi zangu zititimia. Kwa hivyo, anamwomba Ibrahimu aende kwenye ziara ya kutembea katika nchi hiyo na kuhakikisha kwamba nchi hii hatimaye itakuwa nchi yake kama alivyoahidi na wazao wake wa karibu. Kwa hivyo, anasema, sasa, nitakubariki kwa idadi kubwa sana kiasi kwamba ni kubwa sana hivi kwamba huwezi kuihesabu.

Nao watakuwa kama mavumbi ya udongo. Kwa hivyo, anasema katika 17, nenda ukatembea katika urefu na upana wa nchi, kwa maana ninakupa wewe. Hii inaniambia, kwa sababu ya safari hii ya kutembea, kwamba Ibrahimu anazingatia kwa mfano kwa imani, dai la nchi.

Kwa hivyo, tunaona kwamba Mungu atathibitisha ahadi zake hatua kwa hatua kadri Ibrahimu anavyozidi kuwa karibu na Mungu. Yuko katika shule ya mafunzo ya kiroho, akijifunza kuweka imani yake kwa uhakika zaidi, kwa undani zaidi, na kwa kujitolea zaidi.

Sasa, tunapozungumzia Ibrahimu na Lutu, tunaona kwamba kuna utengano ndani ya familia ya Ibrahimu. Utengano ni wazo muhimu, motifu inayopitia kitabu chote cha Mwanzo. Na kwa jambo hilo, Pentateuki nzima.

Inaanza katika simulizi la uumbaji, ambapo mgawanyiko na utengano hutokea kati ya mbingu na dunia, na kisha, bila shaka, mbingu na dunia na maji na dunia. Kisha, tunaona kwamba kuna utengano kati ya Kaini na ndugu yake Sethi.

Kuna Wakaini na Wasethi . Kwa bahati mbaya, wanachanganyika na kutoa kizazi kiovu zaidi. Nuhu na wanawe watatu wanaokolewa.

Na kisha kuna mgawanyiko wa wana watatu na urithi wao ulioelezwa kwetu katika sura ya 10. Kisha tunaona katika kisa hiki, mgawanyiko wa Ibrahimu kutoka kwa ukoo wake na nyumba yake, Tera. Lutu anaandamana naye.

Na kisha kuna utengano mwingine unaofanyika. Kama vile nasaba katika sura ya 5 na 11 zilivyoundwa ili kutofautisha nasaba ya haki, nasaba ambayo kupitia kwayo ingekuja ahadi za mkombozi zinazopatikana katika sura ya 3, mstari wa 15, zilizotolewa kwa Hawa ambaye uzao wake utapigana na kupata ushindi juu ya uzao wa nyoka. Tunaona kwamba utengano huu unapunguza nasaba itakayomtoa mkombozi.

Kwa hivyo sasa, tukifikiria kupitia Mwanzo, tutakumbuka kwamba kuna utengano unaotokea kati ya wana wawili wa Ibrahimu, Ishmaeli, waliozaliwa kwanza, na kisha Isaka, mwana wa ahadi. Kisha mapacha hao wakazaliwa kwa Isaka, Esau, na Yakobo. Na kuna utengano.

Na kisha, linapokuja suala la Yusufu, kwa muda fulani ametengwa na ndugu zake kwa sababu ameuzwa utumwani Misri. Na katika hatua hii, kuna kuunganishwa kwa wale 12 kwa ajili ya kuishi. Hivi ndivyo Mwanzo unavyoishia.

Lakini unaposoma sehemu iliyobaki ya Torati, watu wanaosoma Mwanzo wangeelewa hili kwa sababu, wakati wao, kungekuwa na upinzani dhidi yao kutoka

kwa makundi ya watu waliotoka kwa jamaa za Ibrahimu, jamaa zao wenyewe. Kwa mfano, kwa Ishmaeli, una makabila ya Waarabu. Kwa Esau, una Waedomu.

Kwa wana wawili wa Lutu, mna Waamoni na pia Wamoabu. Kwa hivyo, hii inatofautisha ukoo wa ahadi na familia ambayo ahadi hiyo ingekuja kupitia kwao. Na watu wa Israeli, nilipoingia Kanaani, na nilipokutana na maeneo mbalimbali, walionywa na kufundishwa, jihadharini na ibada ya sanamu, ushirikina, uovu, upotovu wa kingono unaotokea miongoni mwa makundi ya watu wa Kanaani na kubaki watakatifu, kubaki wasafi, kubaki wakfu kwa Mungu ili kudumisha riziki yao katika nchi hiyo.

Kwa hivyo ndivyo tunavyofikiria kuhusu utengano unaoanza kutokea waziwazi katika sura ya 13. Sasa, tutageukia sura ya 14. Hapa ndipo Ibrahimu anakuwa mtu wa kimataifa kweli.

Hii ni kwa sababu ya hadithi hii inayohusu wafalme wawili ambayo imeangaziwa. Kulikuwa na muungano wa wafalme wa Mashariki waliovamia Magharibi, na muungano wake huko Magharibi ulijumuisha Mfalme wa Sodoma. Muungano wa Mashariki uliushinda muungano wa Kusini, au tuseme Magharibi, na kuchukua fadhila ya watu wa muungano wa Magharibi.

Na hilo lilijumuisha mengi katika familia yake, watumishi wake wote, utajiri wake, na yote yanayohusiana nayo. Hili linaelezwa kwa undani kwa sababu ya umuhimu wa kitakachotokea. Na linaanza katika mstari wa kwanza, linaendelea hadi mstari wa 12, ambao unasomeka katika mstari wa 12, pia walimchukua mpwa wa Ibrahimu, Lutu, na mali zake tangu alipokuwa akiishi Sodoma.

Mstari wa 13 unatofautisha kabila la Ibrahimu kwa mara ya kwanza. Ukabila ni muhimu sana katika sura hii. Makundi mbalimbali ya watu yanayohusiana na mataifa yao na majimbo ya miji yanatuonyesha kwamba Ibrahimu, kwa sababu ya jukumu lake katika kumwokoza Lutu, jukumu lake katika uhusiano wake na Mfalme wa Sodoma kama mchezaji sawa katika bodi ya kimataifa, kwamba alikuwa mtu muhimu sana ambaye sasa atakuwa mtu mwenye ushawishi zaidi.

Na anaweza kutumia ushawishi huo kwa kusudi ambalo Mungu amemtajirisha kuwa. Linapokuja suala la neno Kiebrania linalotokea hapa, hatujui hasa maana ya Kiebrania ni nini. Kuna mapendekezo mawili.

Mmoja ni babu aliyetajwa katika nasaba ya Shemite ya sura ya 11 ya Eberi, EBER, Eberi. Hapana, una sauti iliyo karibu sana na neno la Kiebrania la Kiebrania, Ivri, Eberi, Ivri. Na kwa hivyo baadhi wamefikiri kwamba Ibrahimu aliitwa Ivri kwa sababu ya uhusiano huo na babu Eberi.

Nyingine ni kwamba linatokana na neno la msingi linalomaanisha kuvuka. Na lina wazo la msafiri anayevuka mipaka. Na tunajua kwamba katika matukio yajayo, tutatambua kwamba kwa kweli, Ibrahimu anajitambulisha kama msafiri, mhamiaji.

Matumizi mengine ya neno Kiebrania si ukabila, lakini linatumiwa na watu wasio Waisraeli wasio Waebrania katika Mwanzo, watu wasio Waebrania. Na kwa mfano, linamrejelea Yusufu kama Mwebrania. Na hili ni matumizi ambayo hatuyapati tu katika Mwanzo, bali pia katika vitabu vya Samweli, yakiwa na matumizi ya kijamii.

Kwa hivyo, inaweza kumaanisha watu ambao wako nje ya mamlaka za kiraia, wakimbizi, na wahalifu. Kimsingi, nadhani wazo hilo ni katika hali yao ya kiuchumi na kijamii, pamoja na watu ambao ni wageni. Lakini hoja hapa ni kwamba Ibrahimu ametofautishwa kikabila na wengine ambao wako katika mzunguko wake wa urafiki.

Kwa hivyo, inamtaja Mwamori aliyeitwa Mamre. Lakini Ibrahimu anakusanya kundi lake, nao wanakimbia baada ya muungano huu wa wafalme wa Mashariki, wakiwakamata Kaskazini mwa mbali katika jiji la Dani. Nao wanapona, tunaambiwa katika mstari wa 16, kwamba alirudisha mali zote, akamrudisha Lutu jamaa yake na mali zake pamoja na wanawake na watu wengine.

Imetajwa katika mstari wa 14, Dan. Sasa, kwa kweli Dani hajazaliwa bado. Huyu ni mmoja wa wana wa Yakobo na Yakobo bado hajazaliwa.

Huu ni mmoja wa ushahidi kwamba mhariri amebadilisha majina ya maeneo ili watu wanaosoma baadaye waweze kuelewa vyema maeneo mbalimbali. Naam, Mfalme wa Yerusalemu anajitokeza ghafla katika hadithi ya wafalme, pamoja na Mfalme Sodom. Na hivyo, tulijifunza kwamba Melkizedeki ndiye Mfalme wa Salemu, ikimaanisha Yerusalemu.

Alileta mkate na divai. Ninaangalia mstari wa 18. Na alimwabudu Mungu aliye juu sana, El Elyon, Mungu aliye juu sana.

Na akambariki Abram. Sasa, bila shaka, huo ni mwangwi wa haraka wa kile tulichokipata katika sura ya 12, ambapo alimbariki Abram. Na tulizungumzia jinsi hii ingekuwa fursa kwa Abram kumbariki Melkizedeki.

Na kwa hivyo tunasoma baraka hii iliyosemwa juu ya Ibrahimu, lakini ni baraka iliyoelekezwa kwa Mungu wa Ibrahimu. Na anatambulishwa kama muumba wa mbingu na dunia. Na abarikiwe Mungu aliye juu sana tena, El Elyon, aliyewatia adui zako mikononi mwako.

Sasa, hii hapa baraka ambayo Abram anampa, yaani Melkizedeki, sehemu ya 10 kwa Melkizedeki. Hili lingetambuliwa kwa urahisi na watu wa nyakati za Musa kama kutoa sehemu ya 10 ya rasilimali zao kwa ukuhani wa hema kwa matumizi yao katika

kutekeleza ibada. Na hivyo kwa njia ya utangulizi inamzungumzia Abramam ambaye alifanya vivyo hivyo, akitambua kwamba Melkizedeki ni mfalme na pia kuhani.

Tunaambiwa katika mstari wa 18, ni nani aliyemwabudu Mungu yule yule kama Abramam. Huyu hakuwa Mwebrania. Huyu alikuwa mtu, labda Mkanaani, tunaweza kusema, anayemwabudu Mungu mmoja wa kweli wa Ibrahimu.

Ilikuwa wakati wa furaha iliyoje katika maisha ya Ibrahimu, katika upagani huu wote, upotovu wa kingono, ibada ya sanamu, na uovu ulioenea, kukutana na mtu mwenye upendo na moyo wa kweli kwa Mungu yule yule kama Abramam na mwenye upendo na moyo kwa Ibrahimu. Sasa, angalia kwamba hii inatumia umbo la jumla la Mungu, El, EL, El-yon, ELYON. Sio jina la kibinafsi la Mungu, Yahweh, bali ni jina lake. Anatambuliwa kama Yahweh katika mstari wa 22.

Abramam alipokutana na mfalme wa Sodoma, Abramam anaapa. Nimeinua mkono wangu kwa Bwana. Tazama, huyo ndiye Bwana, ambaye ni Mungu Aliye Juu Sana, Muumba mbingu na dunia, na nimeapa kwamba sitapokea chochote kilicho chako.

Sasa, alipokea kutoka kwa Melkizedeki mkate, divai na baraka. Lakini ilipokuja suala la Sodoma ya kipagani, aliipinga. Hakukubali na kupokea kutoka kwa mfalme wa Sodoma.

Na kwa nini hii iko hivi? Anaelezea katika mstari wa 23. Yaani, hangetaka Sodoma iseme, Nimemtajirisha Ibrahimu. Badala yake, Abramam atataka isemwe kwamba ni Mungu wa Ibrahimu aliyemtajirisha.

Na hivyo kuna kukubalika kwa Melkizedeki, lakini anakataa nyara na fadhila akimtegemea Mungu. Sasa, watu waliokuwa pamoja naye, waliotajwa katika muungano ulioenda na Abramam, wanaweza kupokea sehemu yao kama inavyopaswa, lakini si Abramam. Anaikataa.

Linapokuja suala la Melkizedeki, mwandishi wa Waebrania anaelewa kushindwa kwa Melkizedeki kwa njia ya ajabu. Na hili linaelezwa kwetu katika Waebrania sura ya saba, mstari wa kwanza hadi wa nne. Wakati mwingine, tutakapokutana pamoja, tutaangalia maelezo na maendeleo ya wazo la agano katika sura ya 15, 16, na 17.

Hiki ndicho kiini cha hadithi ya Ibrahimu. Na tutazingatia kile kinachotokea katika sura ya 15 na 17. Lakini kabla hatujaanzisha sehemu hiyo, nitasimama na kuzungumzia kuhusu mtu huyu, Melkizedeki, ambaye ni mtu wa ajabu sana.

Moja ambayo imetajwa katika Zaburi 110. Na kisha mwandishi wa Waebrania katika Agano Jipya anazungumza kumhusu, Melkizedeki, na anazungumza kumhusu katika muktadha wa Bwana wetu Yesu Kristo. Na tunaweza kujifunza mengi kumhusu Kristo kupitia utafiti unaolenga Melkizedeki, unaopatikana katika sura ya tano, sita, na saba.

Lakini hasa, tunataka kuangalia Waebrania sura ya saba, mstari wa kwanza hadi wa nne.